

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Feladó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELIŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowty-tér 7. szám alatt

Hír dístételei díjazás szerint közlünk

Divide et impera.

Makó, március 23.

Mióta újra Tisza ült a nemzet nyakára, ismét bécsi politika kezd érvényesülni, amelynek mindig ez volt a jelszava a magyarokkal szemben: Divide et impera.

Oszd meg a magyart és könnyű szerrel uralkodhatsz felette. Látszik rá nemzetiségeit s meglátod, hogy a Bécs ellen folytatott küzdelme el fog erőtlenedni, önmagával lesz elfoglalva, a saját bajait kell orvosolnia, a saját testvéreivel kezdett ezeréves pörét kell intéznie s nem ér rá újat állni annak a bécsi törekvésnek, amely testvérháború rombolásából igyekszik magának hatalmi tökéletet kovácsolni.

Igy volt ez attól a pillanattól kezdve, amikor a bécsi politika Magyarország területén megvetette a lábát. Ha a nagy harcok után erőre kaptak a karok és rendek s ha a török ellen folytatott küzdelem után ilthon akartak konszolidáltabb viszonyokat teremteni s minhelyi a nyugodtabb állapotoknak gyümölcsei mutatkoznai kezdtek, azonnal akcióba lépett a bécsi kéz s keverni kezdte a kártyákat. Adottokat osztogatott a nemzetiségeknek s hetesekeket a magyaroknak. Tökös ügynökei felnyitották a nemzetiségek szemét s nem egyszer megtörtént, hogy ugyanaz a tökös kéz fegyvereket is nyomott a nemzetiségek markába, hogy nagyot üssenek velük a magyarokon.

Ugyanaz a kéz keveri most is a nemzetiségi kártyákat. Ugyanazok a szereplők most is, csak az idők változtak. S az idők változatába belejátszott a külpolitika, amely készséges eszközt talált Tisza István gróf miniszterelnökben arra, hogy előbb keresse a lehetetlen megértést a nemzetiségi agitátorokkal, mint a magyarokkal. És itt ismét akcióba lép a bécsi kéz, bőségesen szórja az ajándékokat, a mások kincseit az oláhságnak, mert fegyverbarátságot akar kötni a szomszédos Romániával Oroszország ellen.

A bécsi kéz szórja a kincseket, mert neki az ajándékok semmibe sem kerülnek, mert az ajándékokat a magyar alkotmány ezeréves kincsesházából markolászta ki. — Így könnyű ajándékozni s bizonyítani a liberális nagylelkűséget. Így könnyű meghódítani a bécsi politikának a magyarországi nemzetiségeket, hogy megtörjék magát a magyar nemzetet.

Divide et impera! Uszítod rá a Hodzsákat, a Hurbánokat, a Jankukat, a Jellasicsokat, a Gáj Lajosokat a magyarságra, igérd meg nekik, hogy az övék ez az ország, nem Árpád ivadékaiké, szítsd lelkükben a magyarság elleni gyűlöletet s találj egy olyan miniszter-

elnököt, mint Tisza István gróf s meglátod, hogy a karok és rendek s a népképviselői tagjai oly szelidek lesznek, mint a kezecskék. Ez a vörös fonál húzódik végig egész történelmünkön, — ez a vörös fonál az, amelyet nemzetiségi kérdéseknek neveznek. Ezzel állott elő mindig Bécs, valahányszor arról volt szó, hogy a magyarságnak folyton szaporodó erejét kell megtörni.

Most is így van ez. Bécs miatt kell iskolákat adni az oláhoknak, hogy az erdélyi oláh gyerek ne tanulja meg a magyar nyelvet. Oláh tisztviselői kart követelnek, akárcsak évszázadokkal ezelőtt. Erdély autonómiájára törekcsenek most is, miát a szebeni program megalkotása idejében, hogy ez után Magyarország egy részét könnyűszerrel eljátszhassák majd Románia kezére.

MI UJSÁG A POLITIKÁBAN.

Tisza István a királynál. — Mikor ül össze a delegáció. — A német császár Bécsben.

Gróf Tisza István miniszterelnök vasárnap délután egy órakor Bécsbe érkezett. A Magyar Házban szállott meg, jelentkezett a kabinet-irodában, a honnan azt az értesítést kapta, hogy ő felsége még sznp délután kihallgatásn fogadják. Délután négy órakor a miniszterelnök Schönbrunnba ment s audiencián volt az uralkodónál.

A kihallgatáson Tisza jelentést tett a parlament legutóbbi tárgyalásairól, így a román vita befejezéséről is. Szóba került azonban a parlamenti órség ügye és az ebből támadt kaszinói affér is. Értesülésünk szerint a parlamenti órség dolgában még mindig nem hangzott el az utolsó szó és a miniszterelnök kénytelen volt referálni az uralkodónak az ügy újabb fázisairól.

A miniszterelnök hír szerint ma tárgyal gróf Stürgkh osztrák miniszterelnökkel is. Tárgyalásuk anyaga a delegációk terminusának megállapítása lesz. A magyar kormány azt szeretné, ha a delegációk azonnal a parlament husvéti szünete után összeülhetnének, a zavaros osztrák politikai helyzet miatt azonban erre alig lehet remény.

Vilmos császár vasárnap este fél hét órakor Bécsbe utazott.

Mint katonai körökben híre jár, Vilmos császár valószínűleg részt vesz az ősszel tartandó nagy hadgyakorlaton. Öfelsége a császár mai látogatása alkalmával meg fogja hívni vendégét a nagy hadgyakorlatra. A hadgyakorlat szeptemberben lesz Középg környéken

Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös fővezérletével s részt vesz rajta a pozsonyi, a gráci és részben a zágrábi és a bécsi hadtest.

Ha Vilmos császár bécsi látogatása nem hivatalos jellegű is, mégis kétségtelenül le nem becslendő jelentősége van, mint a monarchia és a német birodalom rendíthetetlen politikai viszonya ismételt hirtetőjének és a két uralkodó rendkívül szives és csaknem családi személyes viszonya jelének. Különösen áll ez a jelen pillanatban, a mikor Oroszország fokozott katonai készülődése mind az osztrák, mind pedig a német határon jobban követele, mint valaha a két szövetséges birodalom szoros összeköttetését.

Életbelép a sajtóhóhértörvény.

Már kezdik fojtogatni a szabadsajtót.

Az új sajtótörvény valószínűleg életbelép már a jövő hét folyamán az esküdtészi törvénnyel együtt. Tiszteletben még zonyi tapintat sincsen, hogy márciusról áprilissra tolnák át a 48-as vivmányokat visszacsináló törvények életbeléptetését.

Szinte provokative idézik föl az ország emlékezetébe a Peifőy márciusa és a Tisza márciusa között levő különbséget. A sajtótörvény életbeléptetésének előkészületei pedig nagyon buzgón folynak szerte az országban. Belügyminiszteri parancsra a közigazgatás valamennyi hatósága a lapok pártállása, világlátogása után szaglász.

Az alsóbbokú hatóságok sürgős utasítást kaptak, hogy jelentsek be hány újság van a járásokban, városokban, mennyi az előfizetők száma és főként: mi a pártállásuk? Természetes, hogy ennek a szaglászásnak nem holmi statisztikai célja van, hanem hadi térképet akarnak vele szerkeszteni a meg nem vásárolt és meg nem vásárolható sajtó ellen, amelyet az új törvény segítségével akarnak letörni.

Miért akarná tudni a belügyminiszter, hogy melyik lap milyen elveket képvisel és milyen mértékben terjedt el, ha igazságügyminiszteri kollegájának nem akarná elérülni.

— Kiskoru gazdasági cseléd beszegődése. Felmerült esetből kifolyóan kimondta a földmivélsügyi miniszter, hogy ha a kiskoru gazdasági cseléd a fia, fiának beszegődését nem ellenezte, a gazda joggal védelmezheti, hogy a beszegődős a törvényes képviselőbelegyezésével történt.

Makóváros kérelmét nem teljesítette az Acsev.

A arad-csanádi vasutak üres igérgetései.

Ismeretes, hogy Makóváros képviselőtestülete folyó évi február havában tartott közgyűlése alkalmából egy indítvány kapcsán az iránt kereste meg az arad-csanádi vasutak igazgatóságát, hogy figyelembe véve Makóváros, nemkülönben a vármegye egész közönségének érdekeit, úgy indítsa a Szegedről hajnalban Arad felé induló első vonatot, hogy annak közvetlen csatlakozása legyen a Budapestről éjjel egy órakor érkező gyors, illetve egy óra 26 perckor érkező személyvonathoz, zért, hogy a makói, illetve a csanádmegeyi közönségnek ne kelljen Szegeden hajnalban az induló vonatra két óra hosszában várakozniok.

Makóváros képviselőtestülete föltétlenül bizott abban, hogy a vasut igazgatósága teljesíteni fogja jogos kérelmét. Dacára azonban annak, hogy a vasutnak főrészevényese Makóvárosa és dacára annak, hogy ezen kérelem teljesítése érdekében különösen utasította a képviselőtestület a város polgármesterét, mint a vasut igazgatósági tagját, a vasut igazgatósága ma mégis a következő és üres indoklással utasította el Makóváros kérelmét:

Tekintetes Polgármesteri Hivatalnak Makó.

A 30. sz. személyvonatnak korább közlekedése tárgyában folyó év február 16-án 2695—1914. sz. átiratára van szerencsénk az alábbiakban válaszolni:

Makó város közönségének az átiratban foglalt óhaját és saját nézőpontjából kifejezett érveit minden tekintetben méltányoljuk és ha a 30. sz. vonat, vagy annak helyében egy motoros vonat a kívánt időben ma nem közlekedik, az a következő indokokban leli magyarázatát:

A vonatok indulását a végállomáson a mozdonyforduló és a mozdony és vonatkísérő személyzetnek törvényileg biztosított éjjeli pihenő ideje szabályozza.

Jelenleg a Szegedre naponta este beérkező mozdonyvonatok érkezése és másnap hajnalban való indítása között éppen csak a minimális éjjeli pihenő van meg.

A Szegedre este befutó vonataink menetrendjét nem tudjuk módosítani, abban az esetben tehát, ha a 30. sz. vonatot Szegedről későbban akarnók indítani, nekünk minden nap délelőtt Aradról egy külön mozdony és vonatkísérő csapatot kellene Szegedre küldeni, az ottani személyzet felváltása céljából, ami nagy költségeket vonna maga után.

A 30. sz. vonatnak előbbre helyezése a most említett személyzet szaporításán kívül maga után vonná azt is, hogy a vonal azon állomásai és órházai, ahol ezidőszent éjjeli forgalom nincs, olyanra berendezessék,

ami szintén tetemes személyzet szaporítással és ezzel kapcsolatos éjjeli pótlékkal jár.

Tekintettel arra is, hogy a Mezőhegyes-Kétegyházi vonal mentén fekvő községek nagyrészt Csanádvarmegyéhez tartoznak ezek lakói Battonyára és Arad felé gravitálnak, az előbbre helyezett vonathoz feltétlenül csatlakozást kellene létesíteni Mezőhegyesen, mert hiszen egy vonatnak 122 km. hosszú vonalon nemcsak egy vagy két község érdekeit szabad szolgálni, hanem a közérdeket kell kielégíteni. Ha Mezőhegyesen csatlakozást kívánunk létesíteni, abban az esetben Kétegyházáról a vonatnak nem reggeli 4 óra 32 perckor, hanem hajnali 2 óra 50 perckor kellene indulni, ami ugyancsak az állomási és vonaléri személyzet szaporításával járna.

Motoros vonatot nem indítható Szegedről abban az időben azért, miután Szegeden az állomási berendezések szűk volta miatt éjjelre motorállásunk nincs, ez okból a motort éjjelre Makóra kell hozni.

Ezek azok az akadályok, amelyeket rövid úton megoldani nem lehet.

Ha ezáltal Makóváros közönségének óhaját nem teljesíthetjük is, azt minden esetre komoly tanulmány tárgyává tesszük és amennyiben lehetséges lesz, igyekezni fogunk a kérdést kedvezően megoldani.

Ezek azok az indokok, melyek alapján az arad-csanádi vasút igazgatósága nem először utasította el Makó város jogos kérelmét. Elismerjük, hogy Makó város kérelmének teljesítése némi kiadásal járna és ha az igazgatóság hamarosan teljesítette volna Makóváros kérelmét, akkor kevesebb osztalék jutna az osztrák tőkéseknek, kik a vasútnak részvényesek. Nem volt hát bátorsága az igazgatóságnak talán éppen az osztrák tőkések miatt teljesíteni Makóváros kérelmét. Az igazgatóság mindenek dacára mézes madzagot húz keresztül Makóváros száján, mikor azt mondja, hogy „tanulmány tárgyává” teszi az ügyet, miért kár, mert szakemberek szerint már most is megállapítható, hogy a kérelem teljesítésével járó kiadások aránylag rövid idő alatt megtérültek volna a személyforgalom növekedésével.

Angolország polgárháboru előtt.

Az ulsteri forradalom.

Anglia a polgárháboru veszedelme előtt áll.

A ma román kormányon levő leberális miniszterium önkormányzati akar adni Irországnak. Ez melőzhetően szükség, mert a 150 év óta folyton forrongó Irország e nélkül a szó szoros értelmében elpusztult. Hogy miért és hogyan pusztult el, ezt is meg kell magyarázni.

Irország 1800-ban elveszítette önállóságát. Ezt megelőzően nagyjában olyan viszonyban volt Angliával, mint most Horvátország Magyarországgal.

Az ir-angol viszony csak anynyiban különbözött a magyarhorvát viszonytól, hogy az ir-parlament nem delegált képviselőket az angol parlamentbe. Mivel az angolok nagyon sokallták már az ireknek fizetett milliókat és azokat az akadályokat, melyeket az ir nép a betelepülő angol bér-
lők és földesurak útjába eördített, 1799 ben az angol parlament 40 millió koronát bocsájtott az angol kormány diszkreciója, hogy csi-

náljon valamit az irekkel. A kormány azt csinálta, hogy miután úgy is volt angol párt az ir parlamentben, ezt a pártot szinte nyílt azavazatásárlás után, többséggé egészítette ki. Ez a többség azután 1800. május 26-án kimondta, hogy Irország önkormányzatának teljes megszüntetésével az ir parlamentet el kell törölni és Irország további sorsát a londoni közös parlamentre kell bízni.

Ez meg is történt. Természetesen Irországban is volt ellenzék, ennek vezetői közül néhányan úgy bírálták el, mint a forradalmi párt vezérével 1849 ben Pesten és Aradon. — a többiek pedig emigráltak. De míg a magyar emigránsok 1849-ben csak maguk távoztak hazájukból, az ir nép követte emigránsait. Ezerszámra vándoroltak át Amerikáus, ahol ma háromszorannyi ir lakik, mint Irországban.

Eddig rendben volna a dolog. Azonban az 1800 óta lefolyt idők alatt igen sok angol vándorolt be Irországnak, amelynek északnyugati csücske, Ulster (olvasd: Ólszta) tartomány elangolósodott. Az angol ipar és kereskedelem itt nagyon befészkelte magát s ezek a bevándorlók éppen foly szívesen ragaszkodnak nemzeti és faji hagyományaikhoz és protestáns vallásukhoz, mint a benszülött irek faji hagyományaikhoz és a katolikus vallásukhoz.

Amikor nyilvánvaló volt, hogy Irország ismét autonómiát kezd: Ulsterben az angolok azonnal lázongani kezdtek. Bizonyis, hogy az új ir parlamentnek nemcsak katolikus, de klerikális többsége és kormánya lesz, ez az angolokra nézve, akiknél oly nagyfontosságú az egyházi élet, türhetetlen gondolat volt. De mindenki el lehet készülni arra is, hogy az új parlament nem az angol bér-
lők, földesurak, kereskedők és iparosok érdekeit fogja védelmezni, sőt velük szembe alkalmasint megtorlást is fog alkalmazni az ir nép érekeiben az eddig szenvedett sérelmekért.

Belfastban, Ulster legnagyobb városában megalakult az ellenállást szervező kormány és főképpen az amerikai irek pénzével önkéntes hadsereget szervezett. Sir George Richardson tábornok vezetése alatt állítólag több mint százezer ulsteri önkéntes gyűlt a zászlók alá teljes harci felszereléssel, ágyúkkal és gépfegyverekkel. Természetes, hogy a kormány is meglette a szükséges előkészületeket és Glasgowban, szemben az ulsteri partokkal már nagy csapatokat hajóztott be. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a tisztakar egy része megtagadta az engedelmességet, illetve kijelentette, hogy inkább lemond a rangjáról, semhogy az ulsteriek ellen harcoljon.

Tegnap nagy tanácskozások voltak a királynál, a hol a hadügyminiszter és Anglia egyházfejedeleme, a canterburyi érsek is megjelent. A kormány reméli, hogy lecsillapíthatja a forrongást, mielőtt még véres polgárháborúvá fajulna.

— A nagyszentmiklósi templom új harangjai. Nákó Sándor gróf ezer koronát adományozott a nagyszentmiklósi róm. kath. templomnak, hogy a templom régi, repedt harangjait újraöntsék. Az új harangok már elkészültek s legközelebb Unnepiesen elhelyezik azokat a toronyban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 24. Kedd Róm kath. Gábor fős. Protestáns Gábor fős. Görög orosz március 11. Szofron Nap kel. 5 óra 58 perckor, nyugszik 6 óra 16 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorologiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton enyhe. Déli hőmérséklet — 7-9C.

— A hajdudorogi püspökséget elhelyezik Debrecenből. A Debrecenben székelő hajdudorogi gör. kath. püspökség ellen elkövetett bombamerényeknek egyik nevezetes momentumuma volt, hogy milyen módon menekült meg Miklóssy püspök a biztos haláltól. Tudvalevő, hogy a végzetes csomag felbontása pillanatában dr. Uffalussy Dezső Szabolcsi főispán szólította Miklóssy püspököt a telefonhoz. Ez a csodás véletlen mentette meg a püspök életét. — Nyiregyházi tudósítónk erre vonatkozólag szenzációs hírt közöl velünk, mely szerint ennek a nevezetes telefonbeszélgetésnek a püspöki székhelynek Nyiregyháza történetét áthelyezése volt. Ami akkor csupán óhajnak és tervnek látszott, az most valószínűleg meg fog történni, a hajdudorogi püspökség székhelyét Debrecenből nyiregyházára helyezik át. Nyiregyházán a gör. kath. egyháznak már régen van palotája. Ezt most bérháznak használták. Ujabbban valamennyi bérlónek felmondták és a palotát a püspökség céljaira átalakítják.

— Szobrot állítanak gróf Dorsaynak. A makói gazdasági egyesület tegnap délután tartotta meg éves rendes közgyűlését, melyen az indítványok kapcsán szóba került, hogy miként fejzehetné ki a gazdasági közönség halálát Dorsay gróffal szemben, ki nálunk a tájfajta mentenyésztést meghonosította. A közgyűlés egyhangulag abban állapodott meg, hogy Dorsay grófnak Makón mellszobrot állít.

— Elhalasztott ipartestületi közgyűlés. A makói ipartestület évi rendes közgyűlését e hó 18-án nem tartotta meg, mert az ipartestület tagjai nem jelentek meg határozatképes számban. Ennek folytán, a mint a meghívásban is jelezve volt, a közgyűlést e hó 25-én délután 2 órakor — tekintet nélkül a megjelentek számára — fogják megtartani.

— Jutalom az inasközvetítésnél közreműködő tanítóknak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Budapesti Ipari és Kereskedelmi Munkásokévitő Intézet (Budapest, VIII. József-utca 33.) előterjesztése folytán több olyan vidéki tanító és lelkész részére kinek közreműködésével az intézet 1913. évben legtöbb inast helyeztetett el, egyenként 50—50 korona jutalmat engedélyezett. Az intézet újból kéri ez alkalommal a vidéki népiskolák tanítóit, hogy világosítsák fel a szegényebb sorsú földműves és napszámos fiuk szüleit, hogy az iparos pályán sokkal jobb sorsot biztosíthatnak gyermekeiknek, mint aminőt elérhetnek a cselédeskedéssel vagy napszámoskodással. Együttal kéri még azon mestereket és kereskedőket is, akiknek inasra van szükségük s hajlandók azt az ellátást, ruházatot és a ta-

nocviszonyból származó költségek vállalása mellett négy esztendőre szerződésről, hogy abbéli szándékukat jelentsék be az intézetnél egy levelezőlapon.

— Egy makói munkás balesete. Súlyos szerencsétlenség érte munkaközben Kincse Péter makói munkás embert, ki egy kutbollozat felrakásával foglalatzkodott. A súlyos tárgy munkaközben ráesett kezére s ujjait teljesen összezúzta. A megsérült munkást lakásán ápolják.

— Eljegyzés. Csodó Gábor helybeli Potóty-utcai iparos polgármesterünk szép és kedves leányát Mariskát tegnap délután eljegyezte Sándorffy D. Miklós szegedi lakos közkörházi hivatalnok.

— Tisztítsuk meg fáinkat. A rendőrség ma a következő felhívást bocsátotta ki. Felhívatik a lakosság, hogy gyümölcsfáit a vértelű, hernyófészkekkel s más kártékony rovarokkal f. é. április hó 10-ik napjáig annyival is inkább megtisztítsák, mivel a mondott időben az ellenőrzés kezdetét veszi és a mulasztók szigorúan lesznek megbüntetve.

— Nagy társadalmi dráma a moziban. Fényes és nagy művelőzetet nyújtó est kínálkozik holnap, kedden este a makói Uránia színházban. Színre kerül „A meghiusult merénylő” című nagyhatású dráma, amelynél az utóbbi időben szebbet, megkapóbbat nem alkotott írói fantázia. A darabnak nemcsak meséje és kidolgozása nagyszerű, de a drámai kifejtődés és a befejezést képező drámai igazság a mozi filmjén fölséges látvány gyanánt hat a szemlélőre. A holnapi estnek többi számai is mind megérdemlik, hogy minél többben megnézzék.

— Megszűnt állatbetegség. Csanádpalota községben a sertésvész megszűnt. A zárlatot feloldották s most már lehet a csanádpalotai piacra sertést felhajtani, valamint Csanádpalotáról is irányíthatók sertések, a makói piacra.

— Nem lesz tarifaemelés a Máv-nál. Kereskedő körökben érthető aggodalmat keltek azok a hírek, amelyek az utóbbi időben a Máv. tarifaemelési szándékáról keringtek. A kereskedelemügyi miniszter most egy íratban arról értesítette az O. M. K. E. T.-t, hogy ezek a hírek alaptalanok, mert a miniszteriumokban sem a helyi díjszabásoknak újabb emelése, sem pedig a szállítási feltételeknek megnehezítése nincs tervbevéve.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Szirbik Bálint Szalai Rozáliával. — Házasságot kötöttek: Anhalzer Ignác Gtück Irénnel, Juhász György Igaz Rozáliával. — Elhltak: Neufeld Jolán 12 hónapos, Battyán Aron 74 éves, Varga Béla 53 éves, Varga Sámuel 73 éves. Burunkai Sándor 3 hónapos, Gaál Ferenc 38 éves korában.

A MAKÓI PIACRÓL.

Szilárdság a hagymapiacon.

A vasárnapi piac meglehetősen élénk volt, sőt a hagymapiacon túlélnéke s ennek következtében árszilárdulás volt tapasztaló.

A buzapiacon semmiféle különösebb nem változás tapasztalható. Az árak teljesen változatlanok. A buza métermázsájának ára Makón 23 korona 50 fillérbe, Budapestén 26 koronába került.

A kukorica Makón 13, Budapestén 14 koronába került métermázsánként.

A hagymapiac nagyon élénk volt. A vöröshagyma métermázsája az élénkebb külföldi kereslet következtében 20—22 koronába kelt. A fokhagyma pedig a csekély készletek miatt napról-napra emelkedik. Jelenlegi ára 70—75 korona között változik. A dugghagyma métermázsáját vasárnap 50—50 koronájával fizették.

A zöldségpiac helyzete változatlan. A petrezselyomgyökér 34 koronáért, a sárgarépa 8—10 koronáért kelt métermázsánként.

Azok a honvédi legények . . .

Megakarták enni a rendőrt.

Rendőrhusra éhezett fékezhetlen természetű duhaj honvédi legények s mámoros állapotban éktelen botrány elkövetése után tetleg bántalmazták a rendet csinálni akaró rendőröket, sőt egyikük beharapolt a rendőr kezébe, sulyosan megsebesítve a kötelességét teljesítő rendőrt. A csuf botrányról tudósításunk következő:

Garázda duhaj legényeknek ismeri mindenki Honvédban Gyúge Istvánt és Erdei Istvánt. A két legény, különösen ha valamit isznak nem bírnak magukkal. Kötőzködnek a verekednek.

Vasárnap este is felöntöttek a garatra és ilyen állapotban elmentek a Schwarz-féle táncterembe, nem annyira táncolni, mint inkább botrányt csinálni. A Schwarz-féle táncteremben azonban már ismerik a jó madarakat és nem akarták őket beereszteni. A két legény erre neki esett H. Kovács Lajos tánc és illem segéd tanárnak és képen teremtették.

Az illetenár ezen illetlen cselekedetre rendőröket hívott, akik majd biztosan hűvösbe teszik a duhaj legényeket.

A rend emberei csakugyan gyorsan megjelentek és felszólították a két garázda legényt a távozásra, kik azonban csak azért se akartak elmenni, sőt újból neki illemlenkedtek az illem segéd tanárnak.

A rendőrök egyike erre hivatalos komolysággal rátette kezét az egyik legény vállára és elkezdte mondókáját: A törvény nevében . . . befejezni azonban nem tudta, mert a másik pillanában feljajdult. A garázda legény ugyanis villámgyorsan elkapta kezét és ahogy csak tudott beharapott.

A két legény aztán neki esett a két rendőrnek letépték a vállózsákat, összeszaggatták a ruháikat. Mindez azonban hiába való volt,

mert csak bekisérték őket a rendőrségre, ahol szigorú eljárást indítottak ellenük.

Gyilkolt az éjjeli őr Nagyszentmiklóson.

Az őrző vállalat embereitől már az élet sincs biztonságban.

Halálos végű éjjeli cselepatéról ad hirt nagyszentmiklósi tudósítónk. Az őrző vállalat emberei agyonlőttek egy embert. A végzetes szerencsétlenségről tudósításunk következő:

A múlt napokban hajnalában Rűck Péter és Kennerknecht János ötöd magukkal hangos harmónikaszo mellett igyekeztek hazafelé a német község főutcáján, midőn őket a házőrző vállalat egyik éjjeli őre csendre intette.

A legények nem engedelmesskedtek, mire az el akarta venni tőlük a harmónikát. Erre dulakodás támadt közöttük. Az őr segítségért sípolt s egyik társa csakhamar a színhelyen termett.

E közben két lövés dördült el; az éjjeli őr saját vallomása szerint önvédelemből lőtt az őt késekkel támadó Kennerknecht Jánosra és Rűck Péterre. Az egyik lövés hasán találta Rűck Pétert, egy szegény özvegyasszony fiát, aki sulyos bélsérülésekben meghalt.

Kennerknecht Jánost csak horzsolta karján a golyó. Rűck Pétert a vizsgáló bíró kihallgatta, aki azt vallotta, hogy az éjjeli őr lefelé tartotta pisztolyát, mikor lőtt s nem hiszi, hogy szándékosan lőtte volna meg őt. A vizsgálat folyik.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(413)

56. fejezet.

Egy boldogtalan asszony.

Imára kucsolt kezei a takaróra hullottak . . . Keble csöndesen pihogott . . . Boriska aludt és ál-mában boldog volt . . .

Dánes is lefeküdt. Hiába, eleinte ő sem tudott elaludni.

Felkelt tehát, íróasztalához ült és levelet írt a feleségének.

„Azt gondoltam, írta levelében, hogy a világ előtt még sem kellene egyedül távoznia.”

Vigye magával Misit is, nem akarom az utolsó fonalat is eltépní, mely magához lüz . . .”

A levelet lábujjhegyen maga vitte be feleségének s az ágy fejénél álló éjjeli szekrényre tette.

Boriska olyan mélyen aludt, hogy nem vette észre a szokatlan látogatást . . .

57. fejezet.

A bukott jelölt haragja.

Balázserdő ujonnan megválasztott képviselője elbucszott az öreg Tarnaiéktól.

Piroska akarta, s bár fájó szívevel, Derecskey Sándor engedelmesskedett.

A tornáczon Kati néni, az öreg dajka állott eléje.

— Nagyságos ifiur, egy szóra, mondá az öreg, s Derecskey kezét megfogva tiszta kis szobácskájába huzta a képviselőt.

— No mi az Kati néni? kérdé Derecskey ajkaira mosolyt erőltetve, mert hiszen szíve sajgott, fájt.

— Azt akarom mondani, hogy „mi” választottuk ám meg a nagyságos ifiurat.

— Ugyan ne mondja, néni! Aztán kiket érsek a „mi” alatt?

— Hát nem tudja?

— Nem én.

— A Jézus egyesület tagjai. Az ám lelke nagyságos uram, a Jézus szíve asszonyai parancsolta az uroknak, hogy azt az istentől elrugaszkodott új földesurat meg ne válasszák. Az emberek hallgattak az asszonyokra s a nagyságos ifiur képviselő lett.

— Ejnye, ejnye, ezt nem is gondoltam. No az isten áldja meg a Jézus szíve tagjait. Ezennel meg ígértem, hogy az első fizetést, a mit az országtól kapok, a Jézus szíve egyesületnek ajándékozom.

— Szép lesz, jó lesz, a pénz mindig elkél az olyan szegény faluban, minf a miénk. De nem ezt akartam én a nagyságos ifiurnak mondani.

— De bizony jól tette, hogy ezt is megmondotta, legalább még

jobban tudom, milyen lelkes honleányok a balázserdei kerület asszonyai. Hát aztán mit is akart tulajdonképen mondani, Kati néni?

— Azt, hogy ügyeljen egy kissé az új földesur nagyságos urra.

Folyt. köv.)

IRÁNIA
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Kedden, március 24-én este 8 órakor szenzációs műsor keretében kerül bemutatásra

A meghiusult merénylet
Nagy társadalmi dráma 3 felv.

Tangó mámor
Sláger.

Snob mint állatszeliidítő
Kacagató.

Polidor és a tej
Humoros.

Duna Melktől Kremsig
Természetes.

Szerdán, március hó 25-én délután fél 5 és este 8 órakor műsoron

Milliók a föld alatt
Nagy detektívdráma 4 felvonásban.

Kázmér a háremben.
Humoros.

Polidor holdkoros
Kacagató.

Mina néni kalandja
Komikus.

Gaumont hiradó
Természetes.

Tisztelettel
AZ IGAZGATÓSÁG.

Szőlőkarónak, korlátnak, oszlopnak, esetleg bognárnak akácfa kapható Iritz Miksánál.

AKI gyomor bajban szenved, szédülést, rosszulletet, hányási ingert érez, étvágyhiány, gör-csökben szenved,

„NOVICUM” gyomorcseppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működését is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsnán, 1909. aug. 6. Dr. Zentay Dávid, járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcseppeit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek. Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért. Szeged, 1911. augusztus 24 én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható gyógyszerárakban 2 koronás, 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-gel 6 k 22 fillérért BÉRMENVE szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy, Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható: Sándor Zsigmond gyógyszerárában és Popper Gyula drogériájában.

Budapestben kapható: Szabados Ödön „Hunnia” gyógyszerárában, Erzsébet-körút 56. sz.

Naponta friss pörkölt kávé.

A szőlő és egyéb gyümölcsök.

UJ FÜSZER- ÉS CSEMEGE ÜZLET.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy folyó hó 15-én föterem a Bőm házban (megyeház és a Makói Takarékkal szemben) a mai kor igényeinek megfelelő fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedést nyitottunk, hol csakis elsőrendű friss árukat: cukrot, kávé, rizst, hüvelgyeseket, teát, rumot, cognacot, likőrt, pezsgőt, bort, mindennemű sajtokat, halakat stb. becsújtunk a nagyérdemű közönség rendelkezésére a legszolidabb és pontos kiszolgálás mellett.

Naponta friss prágai sonka és fölvágottak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk Tisztelettel

Tengerics és Igaz.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

Pezsgők, angol rumok, friss cognacok.

Sertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.

Hagymaföld, szabad gyöker és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.

Kiadó üzlet, esetleg műhely helyiség

Leipnik Sándor borkereskedése mellett.

Értekezni lehet

IRITZ SÁMUEL ÖZV. cégnél.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takaréknépületben levő üzletekben.

Vámörles és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászáruban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

„ÓRANGYAL“
disztemetkezési vállalat.

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tókey-féle házban

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólréhetetlen olcsó áron. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbítottam, nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekből, szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálásommal nem versenyezhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szives jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

A Társaskocsi vállalat értesítése az utazó közönséghez.

Értesíti a társaskocsi vállalat a t. utazó közönséget, hogy a mai naptól kezdve és mindenkorra a viteldíjat tetemesen leszállítottuk és pedig:

Az aradcsanádi v. állomásig vagy vissza 12 fill.
Az ujjvárosi szakasz az ártézi kutig 12 fill.
Az ujjvárosi áll. vagy vissza 24 fill.

Bérletjegy 15 menethez 1 kor. 50, 30 menethez 3 korona.

Tisztelettel:

a Társas-kocsi vállalat.

A Gróf Vay utcában Tráyer-ház igen ked- féle :- ház vező fel- tételek mellett ELADÓ.

Értekezhetni a

Makói Takarékpénztárnál.

Szép kajszin baraczkfák, Kecskemét diadala!

Szép és nagy fajta gyümölcsöt termel, bő termő fajta. Szilva alanyra oltva. Kapható: IRITZ MIKSÁNÁL.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsatóján Makón.